

Visselblåsarpolicy

Följande rutin för visselblåsning har upprättats för Söderbergföretagen J AB den 2022-11-02

1. Bakgrund

Vi vill göra allt vi kan för att i ett tidigt skede upptäcka eventuella missförhållanden inom vår organisation. Vi tror att anställdas och övriga intressenters engagemang är en viktig del av det arbetet. Vi vill därför uppmuntra till ett klimat där rapportering av missförhållanden är en naturlig och självklar del av verksamhetens kultur.

2. Syfte

Syftet med denna policy är att organisationens anställda och övriga intressenter ska känna sig trygga med att rapportera missförhållanden och andra allvarliga händelser utan rädsla för repressalier eller andra negativa konsekvenser. Syftet med policyn är också att säkerställa att rapporterna hanteras enligt våra bestämda rutiner så att visselblåsaren vet att rapporterna tas på allvar och hanteras konfidentiellt.

3. Vem omfattas av policyn?

Den som i ett arbetsrelaterat sammanhang har fått del av eller inhämtat information om missförhållanden och som tillhör någon eller några av följande personkategorier hos verksamheten:

- a) arbetstagare,
- b) personer som gör en förfrågan om eller söker arbete,
- c) personer som söker eller utför volontärarbete,
- d) personer som söker eller fullgör praktik,
- e) personer som annars står till förfogande för att utföra eller utför arbete under verksamhetens kontroll och ledning,
- f) egenföretagare som söker eller utför uppdrag,
- g) personer som står till förfogande för att ingå eller ingår i verksamhetens förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan,
- h) aktieägare som står till förfogande för att vara eller som är verksamma i aktiebolaget, eller
- i) personer som har tillhört någon av personkategorierna ovan och har fått del av eller inhämtat informationen under tiden i verksamheten.

4. Vad kan rapporteras?

Visselblåsartjänsten ska användas för att rapportera information kring missförhållanden som det finns ett allmänintresse av att de kommer fram. Exempel på missförhållanden som normalt omfattas är överträdelse av lagar och föreskrifter, korruption, mutor, ekonomisk brottslighet, missbruk av finansiella medel och allvarliga trakasserier. Även överträdelse inom en mängd lagar och bestämmelser med EU-rättslig grund omfattas och anses vara av allmänintresse¹. Information som

¹ Dessa rör bl.a. offentlig upphandling, finansiella tjänster/produkter och marknader, förhindrande av penningtvätt, finansiering av terrorism, produktsäkerhet/produktöverensstämmelser, transportsäkerhet, miljöskydd, strålsäkerhet och kärnsäkerhet, livsmedels- och fodersäkerhet, djurs hälsa och välbefinnande, folkhälsa, konsumentskydd, skydd av privatliv och personuppgifter, nätverks- och informationssystem, överträdelse som riktar sig mot EU:s finansiella intressen, överträdelse mot konkurrensregler och regler om bolagsskatt.

enbart rör din personliga arbetssituation såsom missnöje gällande lön eller liknande utgör i regel inte visseblåsarfall och ska inte rapporteras genom tjänsten. Notera även att det kan finnas rapporteringsskyldighet som ska hanteras i andra kanaler. Visseblåsararten ska inte användas för uppgiftslämnande där du har rapporteringsskyldighet enligt verksamhetsspecifika lagar eller regler (exempelvis Lex Sarah eller Lex Maria).

Du behöver inte ha bevis för att din rapport är sann utan det är tillräckligt att du är i god tro kring dina farhågor. Rapporteringen får dock inte basera sig på rykten eller hörsägen och det är inte tillåtet att ljuga eller medvetet lämna falsk information.

5. Skydd vid visseblåsning

5.1 Skydd i form av ansvarsfrihet

En rapporterande person får inte göras ansvarig för att ha åsidosatt tystnadsplikt under förutsättning att personen vid tidpunkten för rapporteringen hade skälig anledning att anta att rapporteringen var nödvändig för att avslöja ett missförhållande. Skyddet gäller under samma förutsättningar vid inhämtande av information för rapporteringen såvida den rapporterande personen inte gör sig skyldig till brott genom inhämtningen. Ansvarsfriheten gäller inte vid åsidosättande av kvalificerad tystnadsplikt eller tystnadsplikt enligt lagen (1971:1078) om försvarsuppfinningar. Att ansvarsfrihet råder innebär att den rapporterande personen inte kan hållas rättsligt ansvarig (straffrättsligt ansvar eller skadeståndsansvar) för att ha åsidosatt tystnadsplikten. Observera att reglerna om ansvarsfrihet *inte* medför rätt att lämna ut handlingar/dokument från verksamheten.

5.2 Skydd mot hindrande åtgärder och repressalier

En verksamhetsutövare får inte hindra eller försöka hindra eller försvåra rapportering. Det är inte heller tillåtet att vidta repressalier på grund av att rapportering har skett. En repressalie är en direkt eller indirekt åtgärd som vidtas eller inte vidtas och som ger upphov eller kan ge upphov till skada eller men för den rapporterande personen (ex. avstängning, permittering, uppsägning, ändrade arbetsuppgifter, lönesänkning etc). Repressalier får inte heller riktas mot någon hos verksamhetsutövaren som bistår den rapporterande personen vid rapporteringen (såsom förtroendevald eller skyddsombud), någon hos verksamhetsutövaren som har koppling till verksamhetsutövaren (såsom anhörig eller kollega) eller mot en juridisk person som den rapporterande personen äger, arbetar för eller på annat sätt har koppling till.

6. Vår visseblåsarfunktion

Visseblåsare har möjlighet att lämna in sin rapport via:

<https://whistle.qnister.com/soderbergforetagen>

För att säkerställa din anonymitet – tänk på följande:

Skriv av länken ovan och skriv in i din webbläsare.

Använd inte organisationens dator eller nätverk.

Vår visseblåsarfunktion ger personer möjlighet att skriftligen lämna rapporten via en säker och anonym molntjänst som tillhandahålls av en oberoende tredje part. Det finns även möjlighet att lämna sin rapport via telefon eller genom att boka ett fysiskt möte för den som önskar. De olika alternativen och mer information om dessa finns att hitta via länken.

Om rapporten lämnas skriftligen via webformuläret väljer du själv om du vill vara anonym eller om du vill lämna dina kontaktuppgifter. Oavsett om du vill vara anonym eller inte får du ett anonymt ID och

lösenord som du kan använda för att hålla kontakten och få återkoppling från den som utreder rapporten.

Om du väljer att tala in din rapport via telefonnumret som du finner via länken ovan kommer du endast att bli kontaktad för ytterligare information och återkoppling om du väljer att lämna kontaktuppgifter, och inte om du väljer att vara anonym.

Rapporterna tas emot av en central funktion (fortsättningsvis Mottagaren) och hanteras enligt följande:

1. Mottagaren tar emot ärendet via Qnisters visselblåsartjänst, alternativt via telefon eller fysiskt möte.
2. Återkoppling om mottagen rapport sker till visselblåsaren inom sju dagar (om inte den rapporterade personen har av sagt sig bekräftelse eller det finns anledning att anta att en bekräftelse skulle avslöja personens identitet).
3. Mottagaren påbörjar en bedömning av rapporten – är det ett visselblåsfall? Vid behov efterfrågas ytterligare information från visselblåsaren i de fall det är möjligt.
4. Vid behov har Mottagaren rätt att bjuda in ytterligare personer, som omfattas av lagstadgad eller avtalsreglerad sekretess, för att delta i handläggningen av aktuellt visselblåsningens ärende.
5. Mottagaren bedömer och motiverar om ärendet är ett visselblåsfall eller inte.
6. Återkoppling sker till den rapporterade personen.
7. Ärenden som bedöms som visselblåsningar utreds vidare. Vid misstanke om brott ska polisanmälan göras. Utredaren upprättar åtgärdsförslag och preventiva åtgärder för att förebygga liknande händelser. Vid misstanke om brott ska polisanmälan göras. *Observera att polisanmälan kan medföra att personuppgifter, om sådana finns, eller andra uppgifter som framgår av rapporten kan komma att lämnas ut till utredande/rättsliga myndigheter.*
8. Återkoppling sker till den rapporterade personen även efter fortsatt utredning.
9. När ärendet är avslutat schemaläggas det för radering enligt aktuell lagstiftning.

7. Extern rapportering

Skyddet som finns beskrivet enligt ovan gäller även när rapportering sker externt till en myndighet. De myndigheter som regeringen utsett har egna externa rapporteringskanaler och förfaranden för att ta emot, följa upp och lämna återkoppling på rapporter inom vardera myndighets ansvarsområde. Sådan extern rapportering ansvarar de specifika utsedda myndigheterna för, och vår organisation har ingen koppling till sådana rapporteringskanaler. Mer information om vad extern rapportering innebär och vilken myndighet du ska vända dig till inom Sverige finns i Förordning (2021:949) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden. Du kan även lämna din rapport till EU:s institutioner, organ eller byråer om rapporten rör unionsrätt. Mer information om tillvägagångssättet finns hos respektive myndighet och EU-organ.

8. Meddelarfrihet och anskaffarfrihet

Privata verksamhetsutövare

Den här policyn eller vår interna rapporteringskanal påverkar inte tillämpligheten av de regler om yttrandefrihet, meddelarfrihet och anskaffarfrihet som framgår av regeringsformen, tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen.

Det bör dock noteras att yttrandefriheten endast gäller i förhållande till det allmänna och inte i förhållande till en privat arbetsgivare. Detta innebär att det inte föreligger något förbud för arbetsgivare att efterforska källan till en publicering och vidta repressalier med anledning av att någon lämnat uppgifter för publicering och/eller anskaffat uppgifterna.

Enligt visselblåsarlagen finns det emellertid ett skydd på motsvarande sätt som vid intern och extern rapportering för rapporterade personer som offentliggör uppgifter. Detta förutsätter att någon av följande förutsättningar är uppfyllda:

- a) den rapporterade personen först har rapporterat externt och inte fått återkoppling från mottagaren i skälig utsträckning inom tre månader eller, om det finns särskilda skäl, inom sex månader *eller*

- b) att situationen innebär fara för liv, hälsa, säkerhet eller risk för omfattande skada i miljön *eller*
- c) att det finns skälig anledning att anta att extern rapportering skulle innebära risk för repressalier eller att missförhållandet sannolikt inte skulle avhjälpas på ett effektivt sätt.

Offentliga verksamhetsutövare (inklusive bolag som ägs av kommun eller region samt privat verksamhet inom vård, omsorg och skola som till någon del är offentligt finansierad)

Den här policyn eller vår interna rapporteringskanal påverkar inte tillämpligheten av de regler om yttrandefrihet, meddelarfrihet och anskaffarfrihet som framgår av regeringsformen, tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen.

Meddelarfriheten följer av tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen och innebär rätt att lämna uppgifter till massmedia för publicering. Anskaffarfriheten innebär att var och en har rätt att anskaffa uppgifter avsedda för publicering i ett massmedium som omfattas av grundlagarna. Meddelarfriheten omfattar inte uppgifter som omfattas av kvalificerad tystnadsplikt och medför inte heller rätt att utlämna sekretessbelagda handlingar (för privata verksamheter omfattas inte utlämnande av handlingar över huvud taget). Den gäller inte heller om man gör sig skyldig till brott mot rikets säkerhet.

I visselblåsarlagen finns ett kompletterande skydd vid offentliggörande av uppgifter som gäller parallellt med den grundlagsstadgade meddelar- och anskaffarfriheten. Reglerna ger ett motsvarande skydd som vid intern och extern rapportering för en rapporterende person som offentliggör uppgifter. Detta förutsätter att någon av följande förutsättningar är uppfyllda:

- a) den rapporterende personen har först rapporterat externt och inte fått återkoppling från mottagaren i skälig utsträckning inom tre månader eller, om det finns särskilda skäl, inom sex månader *eller*
- b) att situationen innebär fara för liv, hälsa, säkerhet eller risk för omfattande skada i miljön *eller*
- c) att det finns skälig anledning att anta att extern rapportering skulle innebära risk för repressalier eller att missförhållandet sannolikt inte skulle avhjälpas på ett effektivt sätt.

